

GEOGRAFICKÁ OLYMPIÁDA 2024 – 2025

TÉMY PÍSMŇNÝCH PRÁC* A POSTEROV**

GEOGRAFICKEJ OLYMPIÁDY

Kategória „A“ – Aktuálne problémy z regionálnej geografie sveta (okrem SR)

- „Starnúca“ Európa
- Turizmus divokej prírody (wildlife tourism)
- Kvetinový priemysel – rozšírenie, trendy, problémy a ohrozenia
- Maroko – nádeje a problémy „turistického raja“
- Voľná téma: geografia zahraničných krajín, globálne a environmentálne problémy Zeme

Kategória „B“ – Aktuálne problémy z geografie Slovenskej republiky

- Vymierajúce obce na Slovensku
- Nezamestnanosť mladých na Slovensku
- Pohľad na krajinu z bicykla – moja obľúbená cyklotrasa
- Hrady a zámky ako ciele cestovného ruchu na Slovensku
- Voľná téma: geografia Slovenska, globálne a environmentálne problémy Slovenska

* Pokyny pre tvorbu prác sú zverejnené na:

https://www.iuventa.sk/wp-content/uploads/2022/06/2004_Vitajte-vo-svete-GO.pdf

** Pokyny pre tvorbu posterov sú zverejnené na:

<https://www.iuventa.sk/olympiady/ucitel-organizator/geograficka-olympiada/>

Kategória „A“

Aktuálne problémy z regionálnej geografie sveta (okrem SR)

RNDr. Martina ŠKODOVÁ, PhD.

Téma: „Starnúca“ Európa

Súčasná demografická situácia Európy súvisí s jej dlhodobým a zložitým historickým a sociálnoekonomickým vývojom. Počet obyvateľov Európy sa rýchlo zvyšoval a podľa prognóz by mal, aj vďaka migrácii, ešte niekoľko rokov mierne rásť. Potom sa očakáva zastavenie rastu a postupný úbytok obyvateľstva. Očakávaný pokles počtu obyvateľstva Európy by nebol sám o sebe problémom. Závažnejšou výzvou bude starnutie obyvateľstva, ktorému čelí väčšina krajín už v súčasnosti a v budúcnosti bude tento jav ešte výraznejší.

Teoretická časť práce by mala byť zameraná na samotný fenomén starnutia obyvateľstva a jeho charakteristiky vo všeobecnosti. Opísané môžu byť hlavné faktory, ktoré prispievajú k tomuto javu, ako napríklad pokles pôrodnosti a úmrtnosti, výrazné predĺženie strednej dĺžky života a pod. Historický proces zmeny demografických vlastností spoločnosti sa označuje aj ako demografická revolúcia alebo tiež demografický prechod. Táto časť práce sa môže venovať aj niektorým významnejším míľnikom v súvislosti s týmito demografickými procesmi (ako napríklad priemyselná revolúcia). Následne sa práca môže zameriavať na konkrétne dôsledky starnutia obyvateľstva Európy (napríklad vplyv na schopnosť vlád zaistiť dostatok zdrojov na primerané dôchodky, financovanie zdravotníckych služieb, vzdelávanie a sociálnu starostlivosť).

Analytická časť práce by mala byť zameraná na porovnanie jednotlivých regiónov Európy z hľadiska sledovaného javu (zaujímavými ukazovateľmi sú napríklad index ekonomickej závislosti seniorov alebo očakávaná dĺžka života). Odporúča sa uvádzať konkrétne príklady z Európy. Autor/ka si tiež môže zvoliť len dva kontrastné štáty a komparácii ich demografickej situácie venovať najväčšiu pozornosť (napríklad vytvoriť vekové pyramídy a pod.).

V závere práce by mali byť zhrnuté hlavné príčiny, dôsledky, trendy a možné riešenia starnutia obyvateľstva Európy.

Odporúčaná štruktúra práce:

- Abstrakt práce
- Čestné prehlásenie o originalite práce
- Úvod a cieľ práce
- Prehľad informačných zdrojov
- Metodika práce
- Historický proces zmeny demografických vlastností spoločnosti v Európe
- Definícia starnutia obyvateľstva a vysvetlenie faktorov, ktoré k nemu prispievajú
- Dôsledky starnutia obyvateľstva Európy
- Možnosti riešenia starnutia obyvateľstva Európy
- Porovnanie jednotlivých regiónov Európy z hľadiska vybraných ukazovateľov súvisiacich so starnutím ich obyvateľstva
- Rôzne názory a odhady na ďalšie smerovanie demografického vývoja v Európe
- Záver
- Zoznam informačných zdrojov
- Zoznam príloh
- Prílohy (tabuľky, grafy, mapy, obrázky, príp. iné ilustračné vyobrazenia)

INFORMAČNÉ ZDROJE:

- FOGAŠ, A., IŠTOK, R., MADZIKOVÁ, A. 2020. Geografia Európy. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove. 198 s., dostupné na <https://www.pulib.sk/web/pdf/web/viewer.html?file=/web/kniznica/elpub/dokument/Istok1/su-bor/9788055524986.pdf>
- GAJDOŠ, A. a kol. 2013. Regionálna geografia Európy. Bratislava: VEDA - Vydavateľstvo SAV, 592 s.
- KÁČEROVÁ, M., BLEHA, B. 2007. Teoretické východiská populačného starnutia a retrospektívny pohľad na starnutie Európy. Slovenská štatistika a demografia. Roč. 17, č. 3, s. 43-61, dostupné na <http://www.humannageografia.sk/clanky/KacerovaBleha.pdf>
- MADDISON, A. 2001. The world economy: A millennial perspective. Development Centre of the Organization for Economic Cooperation and Development, Paris: OECD, 383 s.
- ROSER M, ORTIZ-OSPINA E, RITCHIE H. 2013. Life Expectancy. Our World in Data, dostupné na <https://ourworldindata.org/life-expectancy>

Ďalšie informácie:

Články z denníkov a internetu

- Old-age dependency ratio increases across EU regions - Products Eurostat News - Eurostat (europa.eu)
- Population projections in the EU - Statistics Explained (europa.eu)
- <https://www.worldometers.info/world-population/population-by-region/>
- <https://www.statista.com/statistics/875955/population-of-europe-forecast/>
- <https://www.statista.com/statistics/1258347/life-expectancy-at-birth-in-europe/>
- http://www.infostat.sk/vdc/pdf/slovník_2verdd.pdf
- <https://dennikn.sk/blog/3632108/v-sutazi-o-ludi-vyhravaju-stari-clenovia-eu-prehrava-pobaltie-aj-balkan/>
- <https://data.unicef.org/how-many/what-is-the-average-life-expectancy-in-europe/>
- <https://www.populationpyramid.net>
- Články z časopisov Geo, National Geographic, Geografia, Geografické rozhledy a i.
- DUBCOVÁ, A., CHRASTINA, P., KRAMÁREKOVÁ, H. 2004. Vitajte vo svete geografickej olympiády. Bratislava: SKGO, IUVENTA, 60 s., dostupné na https://www.iuventa.sk/wp-content/uploads/2022/06/2004_Vitajte-vo-svete-GO.pdf

Mgr. Rastislav CÁKOCI, PhD.

Téma: Turizmus divokej prírody (wildlife tourism)

Civilizačný tlak ľudstva voči krajine sa neustále stupňuje a zdá sa, že prístup ochrany prírody bez ekonomického využitia nachádza čoraz menej priaznivcov. Koncept turizmu divokej prírody predstavuje zaujímavý prienikový priestor medzi bezzásahovým prístupom a silnou komercializáciou prírody.

Termín turizmu divokej prírody je značne široko chápaný. Objekt záujmu, teda divoká príroda, je stále nadradená v prospech zachovania existujúceho biotopu a celkového udržania tradičného charakteru krajiny. Poskytuje však široký priestor pre komerčné využitie s dôrazom na príležitosti pre lokálne obyvateľstvo. Hoci regulatívny charakter by mal automaticky vyplývať z tejto formy turizmu, neznamená to obmedzenie rozvoja. Turizmus divokej prírody predstavuje rozvojovú príležitosť, ktorá je postavená na interakcii s krajinou. Je možné ho realizovať v rôznych biotopoch. Turizmus divokej prírody má špecifické nároky na základnú infraštruktúru. Prístup k realizácii turizmu divokej prírody je v rôznych častiach sveta odlišný. Často zahŕňa aj invazívne spôsoby, ako napr. lety helikoptérou alebo jazdy štvorkolkami, ale hlavne chýbajúcu legislatívu a reguláciu. Na druhej strane poskytuje alternatívu pri tvorbe pracovných príležitostí voči pytliactvu, nelegálnemu obchodu a drancovaniu krajiny ako takej.

Cieľom práce je po teoretickej stránke spracovať turizmus divokej prírody v jeho rozmanitých prostrediach. Po aplikačnej stránke je vhodné predstaviť jeden alebo viac konkrétnych regiónov, v ktorom/ktorých je realizovaný turizmus divokej prírody. Okrem samotného predstavenia regiónu je odporúčané využiť údaje o návštevnosti, či dopadoch na udržateľnosť celého konceptu. V práci sa naskytá priestor aj pre vlastné postrehy či návrhy spojené so spracovávanou témou.

Odporúčaná štruktúra práce:

- Abstrakt práce
- Čestné prehlásenie o originalite práce
- Úvod a cieľ práce
- Prehľad informačných zdrojov
- Metodika práce
- Teoretický koncept turizmu divokej prírody
- Príklad realizácie turizmu divokej prírody
- Záver
- Zoznam informačných zdrojov
- Zoznam príloh
- Prílohy (tabuľky, grafy, mapy, obrázky, príp. iné ilustračné vyobrazenia)

INFORMAČNÉ ZDROJE:

FERNÁNDEZ-LLAMAZARES, Á. A KOL. 2020. Principles for including conservation messaging in wildlife-based tourism. *People and Nature*, 2.3, s. 596-607.

HEHIR, CH. A KOL. 2023. Last chance for wildlife: Making tourism count for conservation. *Journal of sustainable tourism*, 31.5, s. 1271-1291.

HIGGINBOTTOM, K. 2004. Wildlife tourism: An introduction. *Wildlife tourism: Impacts, management and planning*, 1-14.

KOŠČOVÁ, N., KOŠČOVÁ, M. 2017. Podmienky rozvoja wildlife watching turizmu na Slovensku. Súčasný stav ponuky wildlife lokalít. *Folia Geographica*, 59(1), s. 82.

MACDONALD, C., WESTER, J. 2021. Public understanding of wildlife tourism: Defining terms, harms, and benefits.

Journal of Ecotourism, 20.2, s. 198-209.

NEWSOME, D. 2021. The collapse of tourism and its impact on wildlife tourism destinations. Journal of Tourism Futures, 7.3, s. 295-302.

RIZZOLO, J. B. 2023. Wildlife tourism and consumption. Journal of Sustainable Tourism, 31(5), s. 1181-1194.

TAPPER, R. 2006. Wildlife watching and tourism: a study on the benefits and risks of a fast growing tourism activity and its impacts on species. UNEP/Earthprint.

Ďalšie informácie:

National Geographic, Geo, Geografia, Geografické rozhledy, Ochrana prírody <https://www.casopis.ochranaprirody.cz/uvodem/>

DUBCOVÁ, A., CHRASTINA, P., KRAMÁREKOVÁ, H. 2004. Vitajte vo svete geografickej olympiády. Bratislava: SKGO, IUVENTA, 60 s., dostupné na https://www.iuventa.sk/wp-content/uploads/2022/06/2004_Vitajte-vo-svete-GO.pdf

---

RNDr. Katarína DANIELOVÁ, PhD.

Téma: Kvetinový priemysel – rozšírenie, trendy, problémy a ohrozenia

Kvetinový priemysel patrí medzi globálne odvetvia a je rozšírený vo viacerých krajinách sveta. Vo viacerých regiónoch zažíva dynamický rast, ale zároveň čelí aj výrazným výzvam. Rozšírenie trhu s kvetmi, poháňané zvyšujúcim sa dopytom po okrasných rastlinách a dekoratívnych kvetoč, prináša nové trendy, ako je udržateľná produkcia, lokálne pestovanie a zvýšený záujem o netradičné druhy. Tradiční pestovatelia z krajín ako Holandsko, ktoré je známe svojimi kvalitnými kvetmi a pokročilými technológiami, dnes čelia konkurencii nových hráčov, ako sú Keňa alebo Mexiko. Títo vďaka priaznivým klimatickým podmienkam a nižším výrobným nákladom rýchlo expandujú na globálny trh. Za nižšími cenami sú však skryté mnohé problémy, ako vyčerpávanie prírodných zdrojov, pestovanie okrasných kvetov na úkor potravín, príliš nízke platy, či nevhodné zaobchádzanie s pracovnými silami. To vedie k nerovnováhe medzi ekonomickými prínosmi a sociálnymi podmienkami v rôznych častiach sveta.

Cieľom práce je predstaviť kvetinový priemysel, jeho históriu a fungovanie od pestovateľa až po konečného spotrebiteľa. Potrebne je predstaviť jeho rozšírenie vo svete, jeho prínosy a problémy s ním spojené.

Odporúčaná štruktúra práce:

- Abstrakt práce
- Čestné prehlásenie o originalite práce
- Úvod a cieľ práce
- Prehľad informačných zdrojov
- Metodika práce
- Kvetinový priemysel
  - krátka história vzniku
  - fungovanie: cesta kvetov do pestovateľa po konečného spotrebiteľa
  - rozšírenie vo svete – krajiny komerčného pestovania kvetov

- príklady regiónov a ich zameranie pestovania
  - tradiční pestovatelia
  - noví pestovatelia
- pozitíva a negatíva pestovania a obchodu s kvetmi
  - pozitíva (prínosy pre ekonomiku, pracovné príležitosti, vzdelávanie a i.)
  - negatíva (náročnosť na prírodné podmienky, vyčerpanie pôdy, vody, záber poľnohospodárskej pôdy, vysoké nároky na dopravu, krátka životnosť produktov a i.)
- Tradičná vs. nová pestovateľská krajina
  - účelová charakteristika krajín (stručné zhodnotenie polohy, prírodných podmienok a hospodárstva krajiny)
  - tradícia pestovania kvetov, resp. kedy nová krajina začala kvety pestovať a prečo
  - prínosy pestovania kvetov pre krajinu
  - problémy vyplývajúce z pestovania a obchodu s kvetmi
  - možné ohrozenia odvetvia
- Záver
- Zoznam informačných zdrojov
- Zoznam príloh
- Prílohy (tabuľky, grafy, mapy, obrázky, príp. iné ilustračné vyobrazenia)

INFORMAČNÉ ZDROJE:

- BATT, P. J. 2008. Strategic Lessons to Emerge from an Analysis of Selected Flower Export Nations. *Journal of International Food and Agribusiness Marketing*, 11(3): 41-54, dostupné na https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1300/J047v11n03_03
- BESAMUSCA, E., VERHEUL, J. 2010. *Discovering the Dutch: On Culture and Society of the Netherlands*. Amsterdam: Amsterdam University Press, 232 s.
- CABANAS, M., CONTRERAS, H., NUÑO, P. 2013. A Mexican Flower Cluster: Strategy and Industrial Engineering. In: Krishnamurthy, A., Chan, W. K.V. (eds.) *Proceedings of the 2013 Industrial and Systems Engineering Research Conference*, dostupné na https://www.researchgate.net/profile/Jose-Pablo-Nuno/publication/279780419_A_Mexican_Flower_Cluster_Strategy_and_Industrial_Engineering/links/559abea708ae793d13821448/A-Mexican-Flower-Cluster-Strategy-and-Industrial-Engineering.pdf
- GEBREEYESUS, M., IIZUKA, M. 2012. Discovery of Flower Industry in Ethiopia: Experimentation and Coordination. *Journal of Globalization and Development*, 2(2), dostupné na <https://www.degruyter.com/document/doi/10.1515/1948-1837.1103/html>
- MEIER, V. 1999. Cut-Flower Production in Colombia – A Major Development Success Story of Women? *Geography, Urban Studies and Planning*, 31(2): 273-289, dostupné na <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1068/a310273>
- NGUYEN, C., TORIELLO, A., DESSOUKY, M., MOORE, J. E. 2013. Evaluation of Transportation Practices in the California CUt Flower Industry. *Informa Journal on Applied Analytics*, 43(2): 117-207, dostupné na <https://pubsonline.informs.org/doi/abs/10.1287/inte.1120.0654>
- PATEL-CAMPILLO, A. 2015. Transforming Global Commodity Chains: Actor Strategies, Regulation, and Competitive Relations in the Dutch Cut Flower Sector. *Economic Geography*, 87(1): 79-99, dostupné na <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1111/j.1944-8287.2010.01102.x>
- PORTER, M. E., RAMIREZ-VALLEJO, J., VAN EENENNAAM, F. 2012. The Dutch Flower Cluster. Harvard Business School, 9-711-507, dostupné na <https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=http://www.ices.hr/en/wp-content/uploads/2019/10/Dutch-Flower-Cluster-Case.pdf>
- RAKIBUZZAMAN, M., RAHUL, S., JAHAN, M.R., IFAZ, M.I. JAMAL UDDIN, A.F.M 2018. Flower Industry in Bangladesh: Exploring floriculture potential. *International Journal of Business, Social and Scientific Research*, 7(1): 50-56. dostupné na <http://www.ijbssr.com/currentissueview/14013304>
- RIISGAARD, L. 2011. Towards more stringent sustainability standards? Trends in the cut flower industry. *Review of*

African Political Economy, 38(129): 435-453, dostupné na <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/03056244.2011.598344>

RIKKEN, M. 2011. The global competitiveness of the Kenyan flower industry. Prepared for the Fifth Video Conference on the Global Competitiveness of the Flower Industry in Eastern Africa. ProVerde Trade Strategies, dostupné na <http://www.proverde.nl/Documents/ProVerde%20-%20Worldbank%20Technical%20Paper%20-%20VC5%20Global%20Competitiveness%20Kenyan%20Flower%20Industry.pdf>

SALAŠ, P., LUŽNÝ, J. 2006. Stručná historie záhradníctví I. Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, 91 s.

SALAŠ, P., LUŽNÝ, J. 2008. Stručná historie záhradníctví II. Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, 99 s.

TAVOLETTI, E., TE VELDE, R. 2008. Cutting Porter's Last Diamond: Competitive and Comparative (Dis) advantages in the Dutch Flower Cluster, Transitions Studies Review, 15(2008): 303-319, dostupné na <https://link.springer.com/article/10.1007/s11300-008-0017-2>

VAN HECK, E., RIBBERS, P. M. 2006. Experiences With Electronic Auctions in the Dutch Flower Industry. Electronic Markets, 7(4): 29-34, dostupné na <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/10196789700000046>

VAN LIEMT, G. 1999. The world cut flower industry: Trends and prospects. Geneva, Switzerland: International Labour Office.

VAN ROOYEN, I., VAN ROOYEN, J. 2010. Economic aspects of the South African flower industry. Agricultural Economic Research, Policy, and Practice in Southern Africa, 37(4): 541-550, dostupné na <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/03031853.1998.9523529>

VERJEE, N. 2006. Dutch growers seek new form of flower power. The Times, 3. jún 2006, dostupné na <https://www.thetimes.com/article/dutch-growers-seek-new-form-of-flower-power-fpl8xm9g7d8>

WIJNADS, J. 2005. Sustainable International Networks in the Flower Industry. Bridging Empirical Findings and Theoretical Approaches. Scripta Horticulturae n° 2. International Society for Horticultural Science (ISHS), 92 s., dostupné na https://www.actahort.org/chronica/pdf/sh_2.pdf

Ďalšie informácie:

DUBCOVÁ, A., CHRASTINA, P., KRAMÁREKOVÁ, H. 2004. Vitajte vo svete geografickej olympiády. Bratislava: SKGO, IUVENTA, 60 s., dostupné na https://www.iuventa.sk/wp-content/uploads/2022/06/2004_Vitajte-vo-svete-GO.pdf

doc. RNDr. Daniel GURŇÁK, PhD.

Téma: Maroko – nádeje a problémy „turistického raja“

Maroko bolo až donedávna vnímané ako najchudobnejšia krajina Severnej Afriky najmä preto, že mu chýbajú bohaté zásoby energetických surovín. Ale pestrosť a starobylosť jeho osobitej berbersko-arabskej kultúry v kombinácii s členitou krajinou Atlasu lákala cestovateľov a turistov už dávno. Po roku 2011 a nepokojoch Arabskej jari sa však pozícia Maroka začala zlepšovať, pretože sa prejavila ešte jedna jeho charakteristika – na severoafrikké pomery solidná politická stabilita postavená na rešpekte voči tradičnej, hoci konštitučnej monarchii. Kým konkurenti Maroka strácali vplyvom turbulentných udalostí turistov, Maroko ich vítalo čoraz viac, navyše blízkosť Európskej únie podnietila úzku spoluprácu a prílev investícií. Maroko sa z krajiny dodávajúcej lacnú zeleninu zmenilo na montážnu linku pre rôzne druhy priemyslu, najmä automobilky. Pokrylo sa sieťou diaľnic a rýchlotrati a stalo sa jednou z dvojice afrických krajín, ktorých najväčšiu časť exportu už netvorí poľnohospodárske produkty, či nerastné suroviny, ale priemyselné výrobky. Ale nie všetko je také úžasné. Maroko je stále krajinou mnohých kontrastov – chudoba sa mieša s luxusom, pohostinnosť voči návštevníkom s kriminalitou, či rovno s hrozbou terorizmu. Maroko je zapojené aj do územných a hraničných sporov... Aké teda je súčasné Maroko? Je to nádherná turistická destinácia, či rozvíjajúca sa krajina budúcnosti, alebo „sud s pušným prachom“ – teda ohnisko rizík a možných konfliktov? Odpovede na tieto i ďalšie otázky by mala dať práca na túto tému.

Odporúčaná štruktúra práce:

- Abstrakt práce
- Čestné prehlásenie o originalite práce
- Úvod a cieľ práce
- Prehľad informačných zdrojov
- Metodika práce
- Základná geografická charakteristika Maroka (vymedzenie a poloha; problémy vymedzenia – otázka Západnej Sahary, stručná fyzickogeografická charakteristika; základné míľniky historickogeografického vývoja a vnútropolitický vývoj krajiny; obyvateľstvo – základné vývojové trendy, rozmiestnenie, štruktúra, kultúrna pestrosť obyvateľov Maroka – jazyková otázka; základná ekonomickogeografická charakteristika)
- Modernizácia Maroka – vybrané príklady ekonomického a sociálneho rozvoja súčasného Maroka (napr. vybrané druhy hospodárstva, budovanie infraštruktúry a pod.); meniaci sa pozícia Maroka v ekonomike regiónu Severnej Afriky a Stredomoria, spolupráca s EÚ
- Ohrozenia modernizácie a rozvoja Maroka
- Maroko ako destinácia cestovného ruchu (základné údaje o vývoji návštevnosti, hlavné turistické ciele)
- Záver
- Zoznam informačných zdrojov
- Zoznam príloh
- Prílohy (tabuľky, grafy, mapy, obrázky, príp. iné ilustračné vyobrazenia)

INFORMAČNÉ ZDROJE:

- ANDĚL, J., BIČÍK, I., BLÁHA, J. D. 2019. Makroregiony světa - nová regionální geografie. Praha: Karolinum, 326 s.
- BAAR, V. 2002. Národy na prahu 21. století. Emancipace nebo nacionalismus? Ostrava: Ostravská univerzita, Tilia, 415 s.
- BROWN, H., DREW, K., ELLINGHAM, M. 2014. Maroko - turistický průvodce. Praha: Jota, 608 s.

- GOMBÁR, E. 1999. Moderní dějiny islámských zemí. Praha: Karolinum, 430 s.
- GOMBÁR, E. 2007. Kmeny a klany v arabském Maghribu. Praha: Karolinum, 230 s.
- GURŇÁK, D. 2019. Štáty v premenách storočí - Svetové, európske, slovenské a české dejiny najstarších čias do súčasnosti. Bratislava: Mapa Slovakia Plus, 88 s.
- GURŇÁK, D., TOLMÁČI, L. A KOL. 2021. Geografia Afriky. Bratislava: Univerzita Komenského, 832 s., dostupné na <https://www.regionálnageografia.sk/index.php?p=734769020>
- KOLEKTÍV AUTOROV. 2016. Veľký atlas sveta - Atlas pre celú rodinu. Bratislava: Ikar, 314 s.
- KÖNEMANN, L., ŠTEFÁNIK, M., GURŇÁK, D., HATTSTEIN, M., HANULA, M. 2011. Historica, Bratislava: Slovart, 512 s.
- LOUIS, F. 2023. Atlas dějin Středomoří – Od starověku po dnešek. Brno: Lingea, 92 s.
- ZUBRICZKÝ, G. 2009. Geografia štátov sveta. Bratislava: MAPA Slovakia Plus, 254 s.

Ďalšie informácie:

Štatistické a prehľadové portály, napr. <https://oec.world/en>, <https://www.worldbank.org/en/home>, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/>, mapové portály, cestovateľské portály a pod.

DUBCOVÁ, A., CHRASTINA, P., KRAMÁREKOVÁ, H. 2004. Vitajte vo svete geografickej olympiády. Bratislava: SKGO, IUVENTA, 60 s., dostupné na https://www.iuventa.sk/wp-content/uploads/2022/06/2004_Vitajte-vo-svete-GO.pdf

---

Voľná téma:

Geografia zahraničných krajín, globálne a environmentálne problémy Zeme

V tejto kategórii si účastníci Geografickej olympiády môžu zvoliť tému pre spracovanie písomnej práce aj sami. Práce majú byť pôvodné, samostatné a majú vychádzať z vlastného terénneho výskumu, pozorovania a pod. Okrem odborných informačných zdrojov k spracovaniu témy je možné využiť aj terénny výskum, dotazníky a fotodokumentáciu.

Kategória „B“

Aktuálne problémy z geografie Slovenskej republiky

RNDr. Katarína DANIELOVÁ, PhD.

Téma: Vymierajúce obce na Slovensku

Vymierajúce obce na Slovensku, najmä v odľahlých a horských oblastiach, sú smutným odrazom demografických zmien, ktoré ovplyvňujú vidiecke časti krajiny. Migrácia obyvateľov do miest a zahraničia, nízka pôrodnosť a starnúca populácia vedú k postupnému vyludňovaniu malých dedín. Poloha týchto obcí, často izolovaných a ťažko dostupných, zhoršuje prístup k službám a pracovným príležitostiam, čo urýchljuje proces vyludňovania. Tento trend má ďalekosiahle dôsledky – zanikajúce školy, maloobchodné prevádzky, rušenie pravidelných dopravných liniek, ochudobňovanie kultúrneho dedičstva a celkový úpadok miestnych komunít.

Cieľom práce je vysvetliť príčiny degradácie regiónov a následky, ktoré sú spojené s ich vyludňovaním. Vhodné je uviesť príklady takýchto regiónov nielen zo Slovenska, ale aj zo zahraničia. V ďalšej časti práce je potrebné predstaviť región/obec s problémom demografického úpadku až vyludňovania, ako aj dôsledky, ktoré z toho vyplývajú.

Odporúčaná štruktúra práce:

- Abstrakt práce
- Čestné prehlásenie o originalite práce
- Úvod a cieľ práce
- Prehľad informačných zdrojov
- Metodika práce
- Úbytkové regióny sídelnej štruktúry krajín
  - príčiny vzniku problematických regiónov
  - problémy v týchto regiónoch
  - príklady regiónov (horské, pohraničné, periférne, vidiecke) a ich hlavné problémy
- Úbytkové regióny na Slovensku
- Vybraný slovenský región/ obec/obce
  - poloha, vymedzenie regiónu
  - fyzickogeografická charakteristika (dôraz na zvláštnosti, ktoré môžu spôsobovať jeho periférnosť)
  - humánogeografická charakteristika (pohyb obyvateľstva, prípadne úpadok hospodárstva)
  - príčiny úpadku
  - hlavné problémy vyplývajúce z úpadku obce/regionu (starnutie obyvateľstva, absencia školských zariadení, absencia zdravotníckych zariadení, chýbajúca maloobchodná sieť atď.)
  - návrhy na zlepšenie, na riešenie problému
- Záver
- Zoznam informačných zdrojov
- Zoznam príloh
- Prílohy (tabuľky, grafy, mapy, obrázky, príp. iné ilustračné vyobrazenia)

INFORMAČNÉ ZDROJE:

BRIX, R. 2010. Problematika fungovania malých obcí. Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave, 110 s., dostupné na <https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://fsvucm.sk/wp-content/>

- uploads/2024/02/Brix_Problematika-fungovania-malych-obci.pdf&ved=2ahUKEwiD3cHT6OeHAXX-QfEDHRJzBBQQFnoECDEQAQ&usg=AOvVaw1he1DXoKNugxXVF4i6jkou
DATAcube, Štatistický úrad SR
- GAJDOŠ P., MORAVANSKÁ K., FALŤAN Ľ. 2009. Špecifiká sídelného vývoja na Slovensku. Typologická analýza sídiel. Bratislava: SAV
- GAZDA, M., NOVOTNÝ, L. 2014. Vývoj základných komponentov pohybu obyvateľstva na Slovensku vo vzťahu k vybraným ekonomickým ukazovateľom. *Geographia Cessoviensis*, 8(1): 5-17.
- ELSHORF, H., HAARTSEN, T., WISSEN, L.J.G., MULDER, C. H. 2017. The influence of village attractiveness on flows of movers in a declining rural region. *Journal of Rural Studies*, 56(2017): 39-52, dostupné na <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0743016716303916>
- JANUS, J., BOŽEK, P., ZASZAKOWSKI, J., DOROŽ, A. 2022. Decaying villages in the centre of Europe with no population decline: Long-term analysis using historical aerial images and remote sensing data, *Habitat International*, 121 (2022): 102520, dostupné na <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0197397522000170/pdf?md5=597ad607f4d0567e99cae21daec9962&pid=1-s2.0-S0197397522000170-main.pdf>
- MAJCHRÁK, J. 2009. Dedinky na vymretie? Týždeň, 6. september 2009, dostupné na <https://www.tyzden.sk/casopis/5292/dedinky-na-vymretie/>
- MELUCHOVÁ, P., MARTINKOVÁ, S. 2023. Ako vymiera krajina: Na Slovensku sa vyludňujú celé regióny. *Sme*, 9. január 2023, dostupné na <https://podcasty.sme.sk/c/23108322/na-slovensku-su-obce-kde-sa-bez-auta-k-zakladnym-potravinam-nedostanete.html>
- MIKUŠOVIČ, D. 2020. Po pečivo len autom: Ako z malých dedín miznú obchody a menia sa na potravinové púšte. *Denník N*, 18. septembra 2020, dostupné na https://dennikn.sk/2040556/po-pecivo-len-autom-ako-z-malych-dedin-miznu-obchody-a-menia-sa-na-potravinove-puste/?utm_source=newsletter_weekly&utm_medium=email&utm_campaign=weeklynewsletter_25-9-2020B&utm_content=69374&utm_term=no_app
- KORNAJOVÁ, A. 2010. Pohraničie v poloninách vymiera. *Korzar*, 30. september 2010, dostupné na <https://dolnyzemplin.korzar.sme.sk/c/5571404/pohranicie-v-poloninach-vymiera.html>
- KOLEKTÍV AUTOROV 2006. Atlas obyvateľstva Slovenska, Univerzita Komenského Bratislava, 164 s.
- LABUNOVÁ, A., LOVACKÁ, S. 2008. Budúcnosť malých obcí na východnom Slovensku *Geografická revue*, 4(2): 214-226
- MLÁDEK, J., ČUPELOVÁ, K. 2010. Population processes and structure in the urban and rural spaces of Slovakia. *European Countryside*, 3(2010): 72-93, dostupné na <https://sciendoc.com/pdf/10.2478/v10091-010-0006-4>
- PETERS, P., CARSON, D., PORTER, R., VUIN, A., CARSON, D., ENSIGN, P. 2018. My Village Is Dying? Integrating Methods from the Inside Out. *Canadian Review of Sociology*, 55(3): 451-475, dostupné na <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/cars.12212>
- PODOLÁK, P. 2020. Demographic Changes OT Rural Population in Slovakia. *Rural Areas and Development*, 3(2020): 49-62, dostupné na https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3717553
- POW, T. 2012. In Another World: Among Europe's Dying Villages. Birlinn, 248 s.
- SME, 2008. Viaceré regióny Slovenska sa vyludňujú. *Sme*, 5. apríl 2008, dostupné na <https://domov.sme.sk/c/3812104/viacere-regiony-slovenska-sa-vyludnuju.html>
- ŠVECOVÁ, A., RAJČÁKOVÁ, E. 2009. Priestorová diferenciácia rastu obyvateľstva v Slovenskej republike v transformačnom období. *Geographia Cassoviensis*, 3(2): 165-170, dostupné na https://uge-share.science.upjs.sk/webshared/GCass_web_files/articles/GC-2009-3-2/25_Svecova_Rajcakova5.pdf
- TOLMÁČI, L. A KOL. 2019. Školský geografický atlas Slovensko. Mapa Slovakia, 80 s.
- VOKOUN, J. 2019. Vyludňovanie sídiel. In: Globálne existenčné riziká. Zborník z IX. Medzinárodnej konferencie, 2. december, Bratislava, 35-44, dostupné na https://www.sszip.eu/wp-content/uploads/2019_conference_GER_p-35_VokounJ_f4a.pdf
- VOTRUBOVÁ, K. 2022. Slovenské dediny postupne vymierajú a zvrat je už, zdá sa, nemožný. *Denník postoj*, 27. júl 2022, dostupné na <https://www.postoj.sk/111007/slovenske-dediny-postupne-vymieraju-a-zvrat-je-uz-zda-sa-nemozny>

Ďalšie informácie:

DUBCOVÁ, A., CHRASTINA, P., KRAMÁREKOVÁ, H. 2004. Vitajte vo svete geografickej olympiády. Bratislava: SKGO, IUVENTA, 60 s., dostupné na https://www.iuventa.sk/wp-content/uploads/2022/06/2004_Vitajte-vo-svete-GO.pdf

RNDr. Katarína DANIELOVÁ, PhD.

Téma: Nezamestnanosť mladých na Slovensku

Nezamestnanosť mladých na Slovensku predstavuje vážny socioekonomický problém, ktorý ovplyvňuje budúcnosť celej krajiny. Mladí ľudia často čelia výzvam, ako je nedostatok pracovných skúseností, či zručností požadovaných zamestnávateľmi, nevhodnosť, či nedostatočnosť vzdelania a obmedzené príležitosti na trhu práce. Táto situácia vedie k frustrácii, odlivu talentov do zahraničia a dlhodobej ekonomickej nestabilite. Významným faktorom je aj nesúlad medzi vzdelávacím systémom a potrebami trhu práce. Aj zamestnaní mladí ľudia patria k ohrozenej skupine v prípade krízových udalostí, nakoľko bývajú skôr prepustení ako dlhodobejší pracovníci s dlhšou praxou. V niektorých regiónoch je možné tieto problémy zvládať krátkodobými riešeniami (napr. sezónne práce), inde je to veľmi ťažké.

Cieľom práce predstaviť nezamestnanosť mladých na Slovensku, prípadne vo vybranom regióne. V úvode práce je potrebné predstaviť základnú terminológiu, ako aj príčiny a dôsledky nezamestnanosti. Nezamestnanosť je potrebné graficky aj kartograficky vizualizovať, v prípade riešenia problematiky vo vybranom regióne je pre prácu prínosom dotazníkový prieskum alebo interview s nezamestnanými mladými ľuďmi.

Odporúčaná štruktúra práce:

- Abstrakt práce
- Čestné prehlásenie o originalite práce
- Úvod a cieľ práce
- Prehľad informačných zdrojov
- Metodika práce
- Teoretické aspekty nezamestnanosti
  - základné pojmy (definícia nezamestnanosti, typy nezamestnanosti, príčiny nezamestnanosti, dôsledky nezamestnanosti)
  - nezamestnanosť mladých (problémy uplatnenia absolventov škôl, príčiny nezamestnanosti mladých, pomoc mladým v nezamestnanosti)
- Nezamestnanosť mladých na Slovensku/vybranom regióne (regiónoch)
  - stručná účelová charakteristika vybraného regiónu (poloha, hospodárske zameranie)
  - vývoj miery nezamestnanosti na Slovensku a v jednotlivých (vybraných) regiónoch
  - vývoj miery nezamestnanosti mladých na Slovensku a v (vo vybraných) jednotlivých regiónoch vo vzťahu k: veku, pohlaviu, vzdelaniu, odvetviu hospodárstva, rokom praxe
  - najvážnejšie príčiny nezamestnanosti mladých na Slovensku/vo vybraných regiónoch
  - porovnania so Slovenskom (resp. s vybraným regiónom/regiónmi)
- Záver
- Zoznam informačných zdrojov
- Zoznam príloh
- Prílohy (tabuľky, grafy, mapy, obrázky, príp. iné ilustračné vyobrazenia, dotazník)

INFORMAČNÉ ZDROJE:

DATAcube, Štatistický úrad SR

DUJAVA, D., PÉCSYOVÁ, M. 2020. Slovenský trh práce počas prichádzajúcich demografických zmien. Inštitút finančnej politiky, Ministerstvo financií SR, 28. júl 2020, dostupné na https://www.mfsr.sk/files/archiv/48/dujava_pecsyova-trh_prace_demo_zmeny.pdf

GRANDTNEROVÁ, L. 2014. Podpora zamestnanosti pre mladých ľudí. Národný projekt „Národná stratégia

- zamestnanosti“, Inštitút pre výskum práce a rodiny, 41 s., dostupné na https://www.ceit.sk/IVPR/images/IVPR/NSZ/nsz_10.pdf
- GRMANOVÁ, E. 2023. Employment development in the context of Agenda 2030. *Social and economic revue*, 21(2): 14-23, dostupné na <https://fsev.tnuni.sk/revue/list2.php?lang=eng&year=2023&number=2>
- HALUŠ, M., HLAVÁČ, M., HARVAN, P., HIDAS, S. 2017. Odliv mozgov po slovensky. Inštitút finančnej politiky, Ministerstvo financií SR, 9. január 2017, dostupné na https://www.mfsr.sk/files/archiv/priloha-stranky/4938/60/2017_1_Odliv-mozgov-po-slovensky_20170109.pdf
- HEDVIČÁKOVÁ, M. 2018. Unemployment and effects of the first work experience of university graduates on their idea of a job. *Applied Economics*, 50(31): 3357-3363, dostupné na <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/00036846.2017.1420895>
- HRICOVÁ, R. 2017. Employment among young people and graduates in terms of personell strategy, *Acta Technologia - International Scientific Journal about Technologies*, 3(3): 1-6, dostupné na <https://pdfs.semanticscholar.org/90c3/e961065d930fac0aca08196bf826c2a5b140.pdf>
- HRONEC, M. 2012. Vzdelanie zodpovedajúce požiadavkám trhu ako faktor prevencie nezamestnanosti absolventov. *Journal of Modern Science*, 14(3): 547-553, dostupné na <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=462949>
- HRONEC, M. 2013. Možnosti prevencie nezamestnanosti v školskom prostredí ako faktor uplatnenia absolventov škôl na trhu práce. In: Bargel, M. jr., Janigová E., Jarosz, E., Jůzl, M. (eds.) *Sociální pedagogika v kontextu životních etap člověka*, Institut mezioborových studií Brno, 751-757
- HULMANOVÁ, M. 2011. Kvantifikácia ekonomických a sociálnych nákladov nezamestnanosti mladých ľudí na príklade Slovenska a Veľkej Británie. *Medzinárodné vzťahy (Journal of International Relations)*, 9(2), 118-133, dostupné na <https://ideas.repec.org/a/brv/journal/v9y2011i2p118-133.html>
- HUSÁKOVÁ, M., PECHOVÁ, M. 2011. Nezamestnanosť a podpora uplatnenia absolventov na trhu práce. *Aktuální otázky sociální politiky-teorie a praxe*, 5. máj 2011, 36-43, dostupné na https://dk.upce.cz/bitstream/handle/10195/42662/HusakovaM_NezamestnanostApodpora_AOSP_2011.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- HVOZDÍKOVÁ, V. 2012. Vývoj vybraných charakteristik zamestnanosti – Slovensko v európskom kontexte. *Ekonomický ústav SAV*, 34 s., dostupné na https://ekonom.sav.sk/uploads/journals/262_working_papers_44.pdf
- JURÍČKOVÁ, V., RENDEK, I. 2000. Rast výkonnosti ekonomiky a nezamestnanosť v krajinách Vyšehradskej skupiny. *Ekonomický časopis*, 48(4): 528-544, dostupné na <https://www.ceeol.com/search/viewpdf?id=39515>
- KLIMKO, R., HYŽOVÁ, S., RIEVAJOVÁ, E. 2019. Selected Aspects Of Youth and Graduates Unemponet in Slovakia. *International Scientific Conference ECONOMIC AND SOCIAL POLICY: Economic and Social Challenges for European Economy*, 281-292, dostupné na https://www.narodacek.cz/wp-content/uploads/2019/12/Proceedings-of-the-International-Scientific-Conference_2019-293-304.pdf
- KRAMÁROVÁ, K., ŠVÁBOVÁ, L., GABRIKOVÁ, B. 2022. Impacts of the Covid-19 crisis on unemployment in Slovakia: A statistically created counterfactual approach using the time series analysis. *Equilibrium. Quarterly Journal of Economics and Economic Policy*, 17(2), 343-389, dostupné na <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=1069309>
- PALÁT, M., 2009. Analýza trhu práce v České republice s důrazem na nezaměstnanost vzhledem k dalším zemím Evropské unie. *Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis*, 57(6): 189-200, dostupné na <https://acta.mendelu.cz/artkey/acu-200906-0019.php>
- PAPÍK, M., MIHALOVÁ, P., PAPÍKOVÁ, L. 2022. Determinants of youth unemployment rate: case of Slovakia. *Determinants of youth unemployment rate: case of Slovakia. Equilibrium. Quarterly Journal of Economics and Economic Policy*, 17(2): 391-414, dostupné na <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=1069310>
- PETRUŠOVÁ, D., KRÁĽOVÁ, K., SOCHULÁKOVÁ, J. 2018. Employment and Unemployment Developments in Slovakia and Czech Republic. *Sociálno-ekonomická revue*, 16(4): 18-26, dostupné na <https://fsev.tnuni.sk/revue/papers/207.pdf>
- RIEVAJOVÁ E. 2001. Nezamestnanosť v Slovenskej republike a faktory ovplyvňujúce jej vývoj. *Ekonomický časopis*, 49(2): 358-340, dostupné na <https://www.ceeol.com/search/viewpdf?id=185442>
- RIEVAJOVÁ E., ZADRAŽIL, P. 2016. Vybrané aspekty regionální diferenciace nezaměstnanosti na Slovensku, *Acta academica karviniensia*, 16(2): 41-53, dostupné na https://aak.slu.cz/artkey/aak-201602-0004_Vybrane-aspekty-regionalni-diferenciace-nezamestnanosti-na-Slovensku.php
- SMUTNÝ, T. 2016. Challenges of the Young Generation in Eastern Europe: Young People in Slovakia. *Südosteuropa Mitteilungen*, 56(5-6): 67-74, dostupné na <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=474172>

- ŠIPIKAL, M., NÉMETHOVÁ, V. 2023. Analýza regionálnej distribúcie mladých NEET na Slovensku. XXVI. mezinárodní kolokvium o regionálných viedach, 9-16, dostupné na <https://www.ceeol.com/search/chapter-detail?id=1229764>
- ŠPANKOVÁ, J., GREŇČÍKOVÁ, A., BAJCAROVÁ, K. 2013. Absolventi vysokých škôl na trhu práce. Sociálno-ekonomická revue, 11(1): 97-106, dostupné na https://fsev.tnuni.sk/fileadmin/veda_a_vyskum/SER/2013/Socialno_ekonomicka_revue_volume_1_2013.pdf#page=97
- ŠVÁBOVÁ, L., ĎURICA, M., KRAMÁROVÁ, K., VALAŠKOVÁ, K. JANOŠKOVÁ, K. 2019. Employability and Sustainability of Young Graduates in the Slovak Labour Market: Counterfactual Approach. Sustainability, 11(16): 4462, dostupné na <https://www.mdpi.com/2071-1050/11/16/4462>
- ŠVÁBOVÁ, L., TESÁROVÁ, E. N., ĎURICA, M., STRAKOVÁ, L. 2021. Evaluation of the impacts of the COVID-19 pandemic on the development of the unemployment rate in Slovakia: Counterfactual before-after comparison. Equilibrium. Quarterly Journal of Economics and Economic Policy, 16(2), 261-284, dostupné na <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=975677>
- ŠSTATISTIKY. ÚRAD PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY, dostupné na https://www.upsvr.gov.sk/statistiky.html?page_id=1247
- VARGOVÁ, A., KRAJČÍK, D. 2015. Porovnanie vybraných indikátorov podnikateľského prostredia v rámci krajín V4 so zameraním na trh práce, vzdelávanie a inovácie. Studia commercialia Bratislavensia, 8(1): 112-122, dostupné na https://of.euba.sk/www_write/files/veda-vyskum/scb/vydane-cisla/2015-01/scb0115_Vargova-Krajcik.pdf

Ďalšie informácie:

DUBCOVÁ, A., CHRASTINA, P., KRAMÁREKOVÁ, H. 2004. Vitajte vo svete geografickej olympiády. Bratislava: SKGO, IUVENTA, 60 s., dostupné na https://www.iuventa.sk/wp-content/uploads/2022/06/2004_Vitajte-vo-svete-GO.pdf

RNDr. Ivana TOMČÍKOVÁ, PhD.

Téma: Pohľad na krajinu z bicykla – moja obľúbená cyklotrasa

Cykloturistika v súčasnosti výrazne rozširuje možnosti poznávania krajiny na Slovensku, šetrí životné prostredie a predstavuje atraktívny spôsob trávenia voľného času u ľudí všetkých vekových kategórií.

Slovensko má viac ako 16 000 km vyznačených cykloturistických trás, ktoré ponúkajú obrovské množstvo fascinujúcich a neopakovateľných zážitkov. Umožňujú a uľahčujú zo sedla bicykla spoznávať prírodné a kultúrne zákutia Slovenska. Cyklistom dávajú možnosť prebádať vrchy, doliny, nezvyčajné kaňony, tiesňavy, meandre, nádherné vodopády, vzácnu faunu, flóru a veľa ďalších neodolateľných zákutí. Okrem krásnej prírody je možné zo sedla bicykla objavovať aj vzácne kultúrne dedičstvo v podobe stredovekých miest, romantických hradov a zrúcanín, honosných kaštieľov či unikátnych archeologických nálezísk.

Cykloturistika predstavuje špecifickú formu cestovného ruchu, ktorá navyše prináša miestnym samosprávam viac benefitov pri relatívne nízkych nákladoch. V regiónoch s rozvinutou sieťou cyklotrás vznikajú požičovne bicyklov, využívajú sa cyklobusy a podobne. Turisti nechcú len šliapať na pedáloch, ale chcú byť obklopení prírodou, spoznávať nové miesta, chute, tradície, skúsenosti a príbehy. Tomuto novému trendu sa samosprávy zároveň snažia prispôsobiť aj ponuky v rámci cestovného ruchu a dopravy. Turistický produkt založený na cykloturistike je veľmi komplexným produktom cestovného ruchu.

Cieľom práce je navrhnúť cyklotrasu vo vybranej časti Slovenska, charakterizovať ju i jej jednotlivé zastávky. Navrhovaná cyklotrasa môže využiť časti už vyznačených cykloturistických trás, chodníky, cesty, ktoré vyhovujú jazde na bicykli. Na spropagovanie novej cyklotrasy je treba vytvoriť materiál, ktorý upúta a priláka cyklistov nasadnúť na bicykel a navštíviť navrhovanú cyklotrasu. Pred navrhnutím trasy treba popísať problematiku cykloturistiky na Slovensku a charakterizovať vybranú časť Slovenska, v ktorej sa navrhovaná cyklotrasa nachádza. Textová časť práce by mala byť doplnená tabuľkami, grafmi, mapami a obrázkami.

Odporúčaná štruktúra práce:

- Abstrakt práce
- Čestné prehlásenie o originalite práce
- Úvod a cieľ práce
- Prehľad informačných zdrojov
- Metodika práce
- Úvod do problematiky
  - Stručné zhodnotenie problematiky cykloturistických chodníkov na Slovensku
  - Definovanie cyklotrás, ich základné rozdelenie, značenie a legislatíva na Slovensku
- Geografická charakteristika vybranej časti Slovenska a zhodnotenie jej potenciálu pre rozvoj cykloturistiky
- Návrh konkrétnej cyklotrasy v charakterizovanej časti Slovenska
  - Základná charakteristika (trasa, dĺžka, časové trvanie, stupeň náročnosti, minimálna a maximálna nadmorská výška, povrch trasy, odporúčany typ bicykla)
  - Popis a zameranie jednotlivých zastávok a informačných panelov)
  - Vytvorenie propagačného materiálu pre navrhované cyklotrasu (leták, plagát, brožúra, webstránka a podobne)
- Záver
- Zoznam informačných zdrojov
- Zoznam príloh
- Prílohy (tabuľky, grafy, mapy, obrázky, príp. iné ilustračné vyobrazenia)

INFORMAČNÉ ZDROJE:

- ATLAS KRAJINY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. 2002. Bratislava: Ministerstvo životného prostredia SR; Banská Bystrica: Slovenská agentúra životného prostredia, dostupné na <https://app.sazp.sk/atlassr/>
- HLATKÝ, J. 2011. Chceme cykloturistickú trasu, ako na to? Západoslovenská energetika a.s., 41 s.
- HOUSKA, P. 2014. Enviromentální aspekty potenciálu území pro cestovní ruch. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 80 s.
- KOTLER, P., BOWEN, J. T., MAKENS J. C. 2014. Marketing for hospitality and tourism. Harlow: Pearson, 630 s.
- KVASNIČKA, T. 2007. Terénní cyklistika. Jablonec nad Tisou: ČEMBA, 23 s.
- LANDA, P., LIŠKOVÁ, J. 2004. Rekreační cyklistika. Praha: Grada, 96 s.
- LUČANIČ, Ľ., ZEMAN, J. 1989. Cyklistika. 1. vyd. Trnava: Šport, Slovenské telovýchovné vydavateľstvo, 112 s.
- MARTINEK, J. A KOL. 2008. Cyklistická infrastruktura a její specifické aspekty. Praha: Centrum dopravního výzkumu, v. v. i. a České vysoké učení technické v Praze, Fakulta dopravní, 92 s.
- ONDŘÁČEK, J., HŘEBÍČKOVÁ, S. 2007. Cykloturistika. Praha: Masarykova univerzita, 123 s.
- SCHWARTZHOFFOVÁ, E. 2010. Sportovní turizmus. 33(2) Olomouc: Fakulty tělesné kultury, Univerzita Palackého, s. 97-106.
- SZÉKELY, V., KOLLÁR, D. 1994. Slovensko – putovanie za jeho krásami. Bratislava: Spree Verlag s.r.o., 301 s..

Ďalšie informácie:

Informačné zdroje konkrétnej časti Slovenska (odborná literatúra, webové stránky, články v dennej tlači a časopisoch, štatistické ročenky, atď.)

Turistická mapa Slovenska, dostupné na <https://mapy.dennikn.sk/>

Základná mapa, ZBGIS, dostupné na <https://zbgis.skgeodesy.sk/mkzbgis/sk/zakladna-ma-pa?pos=48.800000,19.530000,8>

DUBCOVÁ, A., CHRASTINA, P., KRAMÁREKOVÁ, H. 2004. Vitajte vo svete geografickej olympiády. Bratislava: SKGO, IUVENTA, 60 s., dostupné na https://www.iuventa.sk/wp-content/uploads/2022/06/2004_Vitajte-vo-sve-te-GO.pdf

doc. RNDr. Daniel GURŇÁK, PhD.

Téma: Hradý a zámky ako ciele cestovného ruchu na Slovensku

Slovensko radi prezentujeme ako krajinu hradov a práve hradý považujeme za jednu z atraktivít cestovného ruchu, ktorá by k nám mala prilákať množstvo turistov z okolitých krajín. Troška však zabúdame na to, že aj u našich susedov je množstvo hradov a hradných zrucanín, z ktorých mnohé sú veľmi navštevované. Napriek tomu však hradý na Slovensku majú svoje osobité čaro, okrem iného viaceré z nich sú ťažko prehliadateľnými dominantami v krajine. Niektoré z nich sa napriek rôznym problémom zaradili medzi najnavštevovanejšie objekty cestovného ruchu. No sú aj také, ktoré sú takmer neznáme. V posledných necelých dvoch dekádach sme, našťastie, zaznamenali aj zvýšený záujem o záchranu týchto jedinečných pamiatok, ktorá taktiež priniesla aj zvýšený záujem návštevníkov. Najmä vďaka úsiliu množstva dobrovoľníkov sa mnohé ruiny doslova vynorili z hústín lesov. O niektoré hradý a zámky prejavili záujem aj obce a mestá, ba i súkromní investori. Viaceré objekty tak získali nový život a slúžia na rôzne účely, často najmä v rámci cestovného ruchu.

Práca na túto tému by mala najskôr podať základnú informáciu o rozšírení hradov a zámkov na Slovensku a zvýrazniť tie, ktoré sú najvýznamnejšími cieľmi cestovného ruchu. V druhej časti by sa mala práca zamerať na niektorý región Slovenska alebo vybranú malú skupinku hradov a podrobnejšie analyzovať ich premeny a najmä dopady na rozvoj cestovného ruchu, nielen na hradoch a zámkoch samotných, ale aj v priľahlých regiónoch (vývoj návštevnosti, rozvoj služieb v cestovnom ruchu, budovanie infraštruktúry a pod.). Práca nemá byť opisom dejín hradov a zámkov, jej súčasťou však môžu byť stručné opisy analyzovaných objektov, ktoré zvýrazia najmä ich výnimočnosť. Veľmi vhodný by bol aj vlastný terénny výskum. Každý/a autor/ka práce môže tému spracovať iným spôsobom a sústrediť sa na rôzne hradý a zámky a prvky zmien.

Odporúčaná štruktúra práce:

- Abstrakt práce
- Čestné prehlásenie o originalite práce
- Úvod a cieľ práce
- Prehľad informačných zdrojov
- Metodika práce
- Hradý a zámky na Slovensku - základná geografická charakteristika
  - základné míľniky vzniku a historického vývoja hradov a zámkov na území Slovenska
  - rozmiestnenie hradov a zámkov na Slovensku so zvýraznením tých objektov, ktoré sú využívané na účely cestovného ruchu
  - vývoj návštevnosti (porovnanie celkovej návštevnosti SR, alebo vybraných regiónov SR s návštevnosťou vybraných hradov a zámkov)
- Analýza vybranej skupiny hradov a zámkov na Slovensku (alebo vo vybranom regióne Slovenska)
  - zdôvodnenie výberu
  - základné charakteristiky vybraných objektov a stručná geografická charakteristika ich okolia so zameraním na využitie v cestovnom ruchu – vzájomné porovnanie
  - vývoj vybraných hradných a zámokových objektov (ich rekonštrukcia, revitalizácia, či adaptácia na nové využitie) v posledných dekádach aj so zameraním na rozvoj cestovného ruchu, či zvýšenie ich atraktivity
  - návštevnosť vybraných hradov a zámkov (terénny výskum, dotazníkový prieskum a pod.)
  - vplyv hradov a zámkov na rozvoj cestovného ruchu v ich blízkom okolí, budovanie služieb a infraštruktúry
- Záver

- Zoznam informačných zdrojov
- Zoznam príloh
- Prílohy (tabuľky, grafy, mapy, obrázky, príp. iné ilustračné vyobrazenia)

INFORMAČNÉ ZDROJE:

- ČUKA, P. 2011. Základy teórie, metodológie a regionalizácie cestovného ruchu. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove, 93 s.
- GRANČAY, T. 2022. Zabudnuté hrady. Bratislava: Dajama, 160 s.
- GURŇÁK, D., HUJOVÁ, A. 2014. Hrady a zámky Slovenska – faktor rozvoja cestovného ruchu v rámci strednej Európy. Geografické informácie 1/2014, Nitra, 44-53, dostupné na https://www.kggr.fpvai.ukf.sk/en/images/Geographical%20information_1_2014.pdf
- GURŇÁK, D. 2023. Školský dejepisný atlas - Svetové a národné dejiny. Bratislava: Mapa Slovakia Plus, 100 s.
- KOLEKTÍV AUTOROV. 2018. Zachráňme hrady – záchrana historických ruín občianskymi združeniami v rokoch 2002-2017. Bratislava: Združenie Zachráňme hrady, 228 s.
- KOLEKTÍV AUTOROV. 2023. Zachráňme hrady II – záchrana historických ruín občianskymi združeniami v rokoch 2018-2022. Bratislava: Združenie Zachráňme hrady, 280 s.
- KRIŽANOVÁ, E., PUŠKÁROVÁ, B. 1990. Hrady, zámky a kaštiele na Slovensku. Bratislava: Šport, 240 s.
- MARÁKY, P. A KOL. 2011. Hrady, zámky a kaštiele na Slovensku. Bratislava: Slovart, 400 s.
- MARIOT, P. 1983. Geografia cestovného ruchu. Bratislava: Veda, 248 s.
- OREMUSOVÁ, D., KROGMANN, A., NEMČÍKOVÁ, M., NĚMETHOVÁ J. 2020. Využitelnost' potenciálu Oravského hradu v rozvoji regiónu. In: Aktuální problémy cestovního ruchu - Topical Issues Of Tourism, Jihlava: Vysoká škola polytechnická Jihlava, 165-175, dostupné na <https://www.ukm.ff.ukf.sk/historickecesty/wp-content/uploads/2020/10/Krogmann-a-kol.-Vyzitelnost-potencialu-Oravskeho-hradu-v-rozvoji-regionu-Utilization-of-the-Potential-of-Orava-Castle-for-the-Regional-Development.pdf>
- ORIEŠKA, J., PANČÍKOVÁ, K. 2016. Využívanie nehnuteľných kultúrnych pamiatok v cestovnom ruchu na príklade Banskobystrického kraja. Ekonomika a spoločnosť, roč. XVII, 2016, č. 1., 47-55, dostupné na https://www.ekonomikaaspolocnost.umb.sk/wp-content/uploads/2020/07/1_2016.pdf#page=47
- PALEŇČÍKOVÁ, Z., MACHNÍČOVÁ, Z. 2018. Bratislavský hrad a jeho potenciál pre tvorbu kreatívnej ponuky v cestovnom ruchu. Geografické informácie 1/2018, Nitra, 207-222, dostupné na https://www.kggr.fpvai.ukf.sk/images/geograficke_informacie/2018_22_2/palencikova,%20machnicova.pdf
- PLÁČEK, M., BÓNA, M. 2007. Encyklopédia slovenských hradov. Bratislava: Slovart, 392 s.
- SLÁMKA, M. A KOL. 2011. Kamenní strážcovia II – Príbehy a osudy zrúcanín slovenských hradov. Bratislava: Slovenský skauting, 229 s.
- SLÁMKA, M. A KOL. 2012. Kamenní strážcovia 3 – Príbehy a osudy zrúcanín slovenských hradov. Bratislava: Slovenský skauting, 298 s.
- SLÁMKA, M. A KOL. 2015. Kamenní strážcovia – Príbehy a osudy zrúcanín slovenských hradov. Bratislava: Slovenský skauting, 310 s.

Dalšie informácie:

Monografie k jednotlivým hradom a zámkom, napr. z vydavateľstva Slovenský skauting (Beckov, Branč, Gýmeš, Hrušov, Lietava, Pajštún, Revište, Turňa, Zvolenský Pustý hrad) a iných vydavateľstiev (Bratislavský hrad, Bojnice, Devín, Kežmarský hrad, Levický hrad, Ľubovniansky hrad, Ľupča, Spišský hrad).

Informácie z internetu (napr. webové stránky jednotlivých združení a organizácií cestovného ruchu, stránky jednotlivých hradov, zámkov a múzeí, ktoré sídlia v hradoch a zámkoch, štatistické a prehľadové portály a pod.)

DUBCOVÁ, A., CHRASTINA, P., KRAMÁREKOVÁ, H. 2004. Vitajte vo svete geografickej olympiády. Bratislava: SKGO, IUVENTA, 60 s., dostupné na https://www.iuventa.sk/wp-content/uploads/2022/06/2004_Vitajte-vo-svete-GO.pdf

---

Voľná téma:

Geografia Slovenska, globálne a environmentálne problémy Slovenska

V tejto kategórii si účastníci Geografickej olympiády môžu zvoliť tému pre spracovanie písomnej práce aj sami. Práce majú byť pôvodné, samostatné a majú vychádzať z vlastného terénneho výskumu, pozorovania a pod. Okrem odborných informačných zdrojov k spracovaniu témy je možné využiť aj terénny výskum, dotazníky a fotodokumentáciu.

Kategória „Z“ Praktické testovanie bez písomnej práce

V kategórii „Z“ sa nevypracúva písomná práca. Zaujímavcovia o súťaženie v tejto kategórii Geografickej olympiády riešia okrem štandardných písomných testov aj osobitné písomné testy a praktické úlohy, a to od úrovne školských kôl, cez krajské až po celoštátne kolo. Viac informácií na <https://www.iuventa.sk/olympiady/ucitel-organizator/geograficka-olympiada/> alebo na www.regionalnageografia.sk v sekcii Geografická olympiáda.

GEOGRAFICKÁ OLYMPIÁDA 53. ROČNÍK

Témy písomných prác v školskom roku 2024/2025

Autori: Mgr. Rastislav Cákoci, PhD.
RNDr. Katarína Danielová, PhD.
doc. RNDr. Daniel Gurňák, PhD.

RNDr. Martina Škodová, PhD.
RNDr. Ivana Tomčíková, PhD.

Recenzia: RNDr. Hilda Kramáreková, PhD.

Slovenská komisia Geografickej olympiády
Zostavil: doc. RNDr. Daniel Gurňák, PhD.
Vydal: Národný inštitút vzdelávania a mládeže, 2024
Vydané s finančnou podporou MŠVVaM SR
<https://www.iuventa.sk/olympiady/ucitel-organizator/geograficka-olympiada/>